

Čís. 221 dis.

Pri posudzovaní otázky, či sa disciplinárne previnenie premlčalo alebo nie, je nerozhodné, kedy sa poškodená strana dozvedela o spáchaní činu alebo o opomenutí, zakladajúcom disciplinárny prečin.

(Rozh. zo dňa 22. októbra 1934, Ds III 55/34.)

N a j v y š š í s ú d ako súd disciplinárny pre veci advokátov v disciplinárnej veci proti Dr. E. S., advokátovi v D., následkom odvolania, podaného vdovou E. B. proti rozsudku disciplinárneho súdu advokátskej komory v Turč. Sv. Martine zo dňa 23. júna 1934, po preskúmaní spisov vyniesol tento rozsudok: Najvyšší súd ako súd disciplinárny pre veci advokátov potvrdzuje rozsudok disciplinárneho súdu prvej stolice.

D ô v o d y:

Odvolateľka napáda rozsudok súdu prvej stolice preto, že súd počítal premlčaciu lehotu disciplinárneho previnenia, predmet oznámenia tvoriaceho, od tej doby, keď previnenie údajne bolo spáchané, ačkoľvek podľa názoru odvolateľky treba počítat' premlčaciu lehotu od tej doby, keď sa poškodený dozvedel, že obvinený sa nechoval tak, ako to bolo jeho povinnosťou. Odvolateľka je na omyle. Podľa § 102 odst. 2 advokátskeho poriadku trestnosť disciplinárneho prečinu sa premlčí, jestli od času konania alebo opomenutia, zakladajúceho disciplinárny prečin, uplynuly dva roky bez toho, že by oznámenie bolo bývalo učinené. Laho-
stejná je tedy pri posudzovaní otázky, či sa premlčalo disciplinárne previnenie alebo nie, okolnosť, kedy sa poškodený dozvedel o spáchaní činu. Táto okolnosť podľa § 72 adv. por. má význam len pri posudzovaní žaloby súkromnej strany o náhradu škody. Disciplinárny súd prvej stolice sa tedy nemýlil, keď počítal premlčaciu lehotu od spáchania údajného disciplinárneho previnenia a keď pominul disciplinárne pokračovanie z toho dôvodu, že nastalo premlčanie, pretože od spáchania údajného previnenia do podania oznámenia uplynuly dva roky.

Čís. 222 dis.

Čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení usuzovati.

Pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje, čili nic, nemá významu, zda šlo o zastupování za úplatu, či bez ní.

Subjektivní nepoznání trestnosti skutkové podstaty kárného přečinu o sobě neomlouvá právě tak, jako neznalost trestního zákona v řízení trestním.

Porušení povinností povolání, nikoliv i zlehčení cti a vážnosti stavu, převzal-li advokát, sepsavši jako zástupce obou smluvníků smlouvu,

potom zastoupení jednoho smluvníka proti druhému ve sporech, jež později mezi týmiž smluvníky vznikly z důvodu této smlouvy.

Otázku, je-li advokát povinen zrazovati stranu z jednání spojeného pro ni s risikem, nelze řešiti zásadně ani ve smyslu kladném ani záporném; bude záležeti vždy na okolnostech případu.

(Rozh. ze dne 29. října 1934, Ds I 5/33.)

Nejvyšší soud jako kárný soud odvolací ve věcech advokátů a kandidátů advokacie zamítl po ústním neveřejném jednání odvolání obviněného a zástupce komory z nálezu kárné rady pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách ze dne 3. listopadu 1932, jímž byl obviněný uznán vinným kárným přechinem porušení povinnosti povolání a poškození cti a vážnosti stavu, zproštěn z kárného přechinu porušení povinnosti v jiném směru.

Z d ů v o d ů:

Obviněný vytýká v odvolání kárné radě jednak kusost řízení, jednak nesprávné hodnocení provedených důkazů a posléze nesprávné právní posouzení.

Onu vadu spatřuje v tom, že kárná rada opomenula výslechem svědka Karla J-a zjistiti skutečnosti, z nichž by plynul závěr, že v době sepsání smlouvy o zápůjčku, uzavřené mezi Josefem R-ou a Karlem J-em dne 13. srpna 1931, bylo vůlí obou smluvních stran i obviněného, by odměnu za vyhotovení smlouvy zaplatil jen Karel J. a ne i Josef R. Leč obviněným tvrzená kusost řízení týká se skutečnosti nerozhodné. I kdyby tvrzení odvolatelovo — odporující odstavci XIII. sepsané smlouvy, jenž stanoví, že obě strany nesou po polovici všech výloh s uzavřením smlouvy spojených — bylo pravdivé, nebylo by tím ještě prokázáno, že obviněný Josefa R-u při sepisování oné smlouvy nezastupoval. Neboť okolnost, zda šlo o zastupování za úplatu, či bez ní, nemá významu pro posouzení otázky, zda advokát stranu zastupuje čili nic, kdyžtž ani advokátní řád nečiní zastupování strany od oné okolnosti závislým (§§ 11, 16 adv. ř.) a ani občanský zákon (§§ 1004, 1013), neustanovuje za podmínku zmocnění úplatu zmocněncovu. Napadený závěr, že obviněný byl v době sepsání zápůjčkové smlouvy právním rádcem obou stran, je tím důvodnější, že nejen svědek Josef R., nýbrž i sám obviněný udal, že se na něho se žádostí o sepsání smlouvy obrátili i Karel J. i Josef R. Podle prohlášení obviněného ve sporu Cs I 118/33 jakož i podle jeho dotazu na advokátní komoru ze dne 29. prosince 1931 byl obviněný sám názoru, že byl právním zástupcem i Josefa R-y. Jeví se proto jeho nynější opačné tvrzení lichým.

Dále spatřuje stěžovatel kusost řízení v nepřipuštění výslechu svědka Karla J-a o tom, že Josef R. věděl, že obviněný byl už dříve právním zástupcem Karla J-a a že na jeho objednávku a účet sdělával zápůjčkovou smlouvu mezi R-ou a J-em. Okolnosti, jež takto měly býti podle

odvolání zjištěny, jsou však rovněž nerozhodné. Dřívější právní zastupování Karla J-a obviněným nikterak nevylučuje, že obviněný sepsal zápůjčkovou smlouvu v zastoupení jak J-a, tak i R-y.

Kusost řízení vytýká stěžovatel dále námitkou, že kárný nález nevzal zřetele k dotazu obviněného ze dne 29. prosince 1931, jímž žádal advokátní komoru o rozhodnutí, zda v rozepřích Karla J-a a Josefa R-y je povinen složit svědeckou výpověď, a na kladnou odpověď výboru advokátní komory ze dne 4. ledna 1932. Z námítky je zřejmo, že tu nejde o výtku kusosti řízení (obě písemnosti byly při ústním líčení čteny), nýbrž o výtku nesprávného právního posouzení, zejména pokud jde o subjektivní stránku činu, ne však důvodnou. Neboť i kdyby výbor advokátní komory v tomto směru opomenul učiniti opatření ke kárnému stíhání obviněného, nemohl by z toho obviněný odvozovati pro sebe beztrestnost, ježto subjektivní nepoznání trestnosti skutkové podstaty kárného přečinu o sobě neomlouvá právě tak, jako v trestním řízení neomlouvá pachatele trestného činu neznalost trestního zákona. V důsledku této zásady musí zůstatí bez úspěchu i námitka stěžovatelova, že jednak vzhledem k původní bezplatnosti zastoupení Josefa R-y, jednak vzhledem k rozhodnutí výboru advokátní komory ze dne 4. ledna 1932 byl si jist, že zastupováním Karla J-a ve sporech proti Josefu R-ovi se nedopouští žádného poklesku.

Posléze namítá stěžovatel po právní stránce, že převzetí 125.000 Kč od Josefa R-y do úschovy bylo samostatným úkonem, který prý se zápůjčkovou smlouvou nesouvisel, a že z něho tedy nelze usuzovati na podvojně zastupování, zvláště když předmětem rozepří nebylo vzetí oné částky do úschovy, nýbrž výhradně závazky ze smlouvy. Leč napadený nález nedochází k závěru, že obviněný byl při sepsání smlouvy právním zástupcem i Josefa R-y jen z té okolnosti, že přijal od něho do úschovy 125.000 Kč, nýbrž i z celé řady dalších zjištěných skutečností, zvláště z toho, že jak Karel J., tak i Josef R. se obrátil na obviněného o sepsání smlouvy; že obviněný disponoval částkou Josefem R-ou u něho z důvodu oné smlouvy složenou podle disposic R-ových; že přezkoumal a opravil dopis R-ův ze dne 12. září 1931. Z těchto skutečností kromě jiných okolností v nálezu blíže uvedených právem učinila kárná rada právní závěr, že obviněný i Josefu R-ovi udílel právní rady a tedy ho při sepsání zápůjčkové smlouvy ze dne 13. srpna 1931 právně zastupoval. Nerozhodno je proto, že vzniklé spory se netýkaly samého převzetí peněz obviněným, kdyžť se týkaly závazků, jež stranám vznikly ze smlouvy, za spoluúčasti obviněného v zastoupení obou stran uzavřené. Převzetím právního zastoupení jednoho ze smluvníků oné smlouvy o zápůjčku ve sporech z ní vzniklých obviněný nesporně porušil povinnost povolání, neboť jednání takové se příčí povinností, jež advokátu jasně a kategoricky ukládá § 10 adv. ř.

Napadený nález spatřuje v činu obviněného i poškození cti a vážnosti stavu advokátského. Ježto v nálezu není odůvodněno, proč obviněný svým jednáním poškodil i čest a vážnost stavu, vycházela patrně

kárná rada z názoru, že každé podvojně zastupování o sobě již zakládá skutkovou podstatu nejen přečinu porušení povinnosti povolání, nýbrž i zlehčení cti a vážnosti stavu. S takovým názorem v jeho všeobecnosti nelze souhlasiti. Je pravda, že každým porušením povinností, tedy i porušením předpisu § 10 adv. ř., trpí do jisté míry čest a vážnost stavu. Rozeznává-li však zákon přes to v §§ 2, 24 a 39 — II. kárného statutu mezi přečinem porušení povinností a přečinem zlehčení cti a vážnosti stavu, vysvítá z toho, že čin porušující povinnosti advokátského povolání lze podřaditi i pod skutkovou podstatu přečinu zlehčení cti a vážnosti stavu jen, přistoupí-li k němu ještě zvláštní okolnosti, z nichž je na takové zlehčení usuzovati. Takové zvláštní okolnosti nález nezjišťuje a nejsou patrný ani ze spisů. Poněvadž však jednání obviněného naplňuje beztak již skutkovou podstatu kárného přečinu ve směru porušení povinnosti povolání, obviněný co do kvalifikace činu napadenému nálezu nic nevytýká, a dvojí kvalifikace na škodu obviněného při výměře trestu hodnocena nebyla, netřeba tu učiniti žádného opatření.

Bylo proto zamítnouti odvolání obviněného jako neodůvodněné v celém rozsahu.

V obžalovacím usnesení byl obviněný obviněn i, že porušil povinnosti povolání i potud, že při sepisování smlouvy o zápůjčku ve výši 125.000 Kč mezi Josefem R-ou a Karlem J-em nešetřil dostatečné bedlivosti, pojmuv do smlouvy ustanovení, která jsou právně bezúčinná, a že tak zájem svého mandanta Josefa R-y nehájil dosti horlivě a svědomitě. Kárná rada zjistila, že obviněný byl právním zástupcem Josefa R-y a že tedy R. byl jeho klientem, vyslovila však, že o kárném přečinu nemůže býti řeči proto, poněvadž jednak smlouva, jak byla sepsána, odpovídala srovnalé vůli stran, jednak si Josef R. byl vědom obsahu smlouvy. Podle názoru kárné rady nelze na advokátu žádati, by zrazoval stranu od jednání, spojeného s risikem, ježto tak daleko diligence advokátova nejde.

Odvolání návladního komory odporuje tomuto právnímu názoru jako pochybenému a dovozuje, že i taková hrubá nevědomost, jaká plyne ze způsobu obstarávání věcí Josefa R-y, odporuje § 9 adv. ř., podle něhož je advokát povinen, aby převzaté zastoupení vedl podle zákona a práva své strany zastupoval věrně, horlivě a svědomitě.

Kárný soud odvolací neshledává odvolání důvodným. Nelze sice souhlasiti s povšechně vysloveným názorem napadeného nálezu, jakoby advokát nebyl nikdy povinen zrazovati stranu z jednání spojeného pro ni s risikem. Otázku tu nelze řešiti beze všeho zásadně ani ve smyslu kladném ani záporném. Bude záležití vždy na okolnostech případu. V souzeném případě jsou tu pak takové okolnosti, které nenasvědčují tomu, že se obviněný dopustil kárného přečinu i ve směru, o nějž jde, a že se zejména prohřešil proti předpisu § 9 adv. řádu způsobem zakládajícím kárnou odpovědnost.

Z výsledků kárného řízení vychází, že smluvní strany dříve, nežli předaly svou věc obviněnému, byly již mezi sebou o jednotlivých podmínkách smlouvy o zápůjčku domluveny. Tomu nasvědčuje zejména

i skutečnost, že Josef R. přinesl obviněnému dodatečné ujednání z 12. září 1931 ve formě dopisu jím samým sepsaného, ohledně něhož žádal obviněného jen o jeho přezkoumání a opravu. Z toho je vidno, že obviněný smluvním podmínkám, na kterých se strany samy mezi sebou byly již dohodly, dal jen právníckou úpravu a formu. Lze proto říci, že úkol obviněného byl tu více rázu podružného. Uváží-li se dále, že písemné vyhotovení smlouvy bylo stranám přečteno a ony vzaly jeho obsah na vědomí, není důvodu odpírati souhlas závěru napadeného nálezu, že smlouva tak, jak byla obviněným upravena, odpovídala srovnalé vůli stran. Jedna ze stran — Josef R. — byl sice dělníkem, ale zajiště dělníkem kvalifikovaným a inteligentním, kdyžtěl byl zaměstnán v Americe a dovedl si u hospodařiti značné jmění. Nešlo proto o člověka nezkušeného, jemuž nadto byl, jak bylo obviněnému známo, poradcem jeho švagr, úředník to pojišťovny. Jest proto tím více souhlasiti s přesvědčením kárné rady, že Josef R. byl si vědom obsahu a dosahu zá-půjčkové smlouvy.

Lze připustiti, že smlouva vykazuje po stránce právnícké jisté vady a nedostatky; než na druhé straně nelze přehlížeti, že obviněný byl, jak už zdůrazněno, stranami, jež mu přinesly návrh smlouvy, postaven tak-řka před hotovou věc a provedl jen právníckou úpravu navrženého ujed-nání, které bylo, — a na to jest klásti zvláště váhu — založeno přede-vším a hlavně na vzájemné důvěře smluvních stran. Jestliže v této dů-věře byla jedna strana druhou zklamána nebo nesplnilo-li se její oče-kávání, jež v hospodářském ohledu z oně smlouvy očekávala, nelze za to činiti kárně odpovědným obviněného, jemuž po subjektivní stránce lze věřiti, že při vyhotovování smlouvy postupoval podle svého nej-lepšího vědomí a umu.

Bylo proto odvolání návladního komory z výroku o vině zamítnouti jako bezdůvodné.

Čís. 223 dis.

Advokát je podle §§ 9, 10 adv. ř. povinen voliti k obhájení práv svého klienta jen takovou cestu, která je ve shodě s platným právním řádem; nesmí straně tajiti skutečný právní stav, jak se mu jeví po in-formativním jednání dle skutkových sdělení strany, doplněných případ-ným seznáním obsahu příslušných spisů a listin; je povinen poučiti stranu o mylném jejím pojmání domnělého bezpráví, o zjevné zbyteč-nosti nebo nemožnosti těch právních kroků, jež strana chce podniknouti, a, trvá-li strana přes to na určitém právním postupu, odepřiti zastupo-vání ve věci, jejíž naprostá beznadějnost je mu zřejmá, a tak uchrániti stranu před škodou, která by jí nezbytně musela vzejíti žádaným po-stupem a právním zastupováním.

(Rozh. ze dne 29. října 1934, Ds II 7/33.)

Nejvyšší soud jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a advokátních kandidátů zamítl po ústním líčení odvolání obviněného